

АНОТАЦІЇ

ПІДГОТОВКА ВЧИТЕЛЯ ДО РОБОТИ В СІЛЬСЬКІЙ ШКОЛІ

Ольга Беляк

Використання міжпредметних зв'язків як важлива педагогічна умова розвитку комунікативних якостей мовлення в майбутніх учителів

У статті з'ясовано поняття «умова» і «педагогічна умова», визначено педагогічні умови розвитку комунікативних якостей мовлення в майбутніх учителів, серед яких вагоме місце посідає використання міжпредметних зв'язків. Визначає умови розвитку комунікативних якостей мовлення в майбутніх учителів.

Ключові слова: умова, педагогічна умова, педагогічні умови розвитку комунікативних якостей мовлення в майбутніх учителів-словесників.

Ірина Белякова

Проблема формування пізнавально-інтелектуальної компетентності майбутніх учителів

У статті розглядаються підходи щодо визначення понять, «компетентність», «компетентнісний підхід», «пізнавально-інтелектуальна компетентність». На їх основі мотивується необхідність вирішення питань компетентності майбутніх учителів шляхом її реалізації у вищих педагогічних навчальних закладах, а також виділяється професійна компетентність і умови, необхідні для її формування у вчителів в умовах інформаційного суспільства.

Ключові слова: компетентності, компетентний учитель, компетентнісний підхід, пізнавально-інтелектуальна компетентність.

Ірина Габеркорн

Готовність майбутніх вчителів до розвитку творчих здібностей молодших школярів

У статті проведено аналіз психолого-педагогічних досліджень визначення феномену готовності взагалі, та готовності майбутніх вчителів до розвитку творчих здібностей молодших школярів зокрема. Охарактеризовано основні структурні компоненти досліджуваної готовності, подано їх загальну характеристику. Проведена оцінка рівня готовності майбутніх вчителів до розвитку творчих здібностей молодших школярів на початковому етапі дослідження.

Ключові слова: готовність, готовність до розвитку творчих здібностей молодших школярів, компоненти готовності.

Алла Добридень

Комунікативні якості вчителя як важлива складова його педагогічної майстерності

Статтю присвячено актуальним питанням педагогічного спілкування майбутніх педагогів, висвітлена проблема формування культури педагогічного спілкування, запропонована система роботи, що спрямована на формування комунікативної компетентності майбутніх учителів, на оволодіння ними культурою спілкування, шляхи вдосконалення комунікативних здібностей у майбутніх педагогів.

Ключові слова: педагогічна майстерність, педагогічне спілкування, педагогічна культура спілкування.

Людмила Коваль

Формування комплексних технологічно-проектувальних умінь майбутніх учителів початкової школи: методологічний дискурс

У статті здійснено методологічний дискурс проблеми формування комплексних технологічно-проектувальних умінь майбутніх учителів початкової школи. Формування цих умінь орієнтує на розвиток дослідницько-творчого потенціалу майбутніх фахівців та активно впливає на підвищення якісного рівня готовності до професійної діяльності.

Ключові слова: майбутні вчителі, комплексні технологічно-проектувальні уміння, початкова школа.

Мар'яна Марусинець

Професійна діяльність педагога: рефлексивний аспект

У статті професійна діяльність розглядається в контексті сучасних реформувань початкової освіти й готовності педагога до самопізнання, аналізу й прогнозування особистісних і професійних якостей. Рефлексія є основним механізмом педагогічної взаємодії, процесу рефлексивного управління діяльністю учнів.

Ключові слова: рефлексія, професійна рефлексія, професійна діяльність педагога.

Лідія Попович

Особливості організації науково-методичної роботи з учителями в умовах освітнього округу

У статті розглянуто особливості організації науково-методичної роботи з учителями в умовах освітнього округу. Вказує на те, що у цьому процесі здійснюється системне підвищення професійної майстерності педагогічних працівників шляхом використання інноваційних форм науково-методичної роботи з учителями в умовах освітнього округу.

Ключові слова: науково-методична робота, освітній округ, сільський загальноосвітній навчальний заклад, структурна модель науково-методичної роботи, інноваційні форми науково-методичної роботи.

**ДИДАКТИКА, МЕТОДИКА, НОВІ
ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ**

Валентина Александрова

Інтерактивні технології навчання у формуванні професійної компетентності майбутнього вчителя російської мови

У статті розглянуто зміст інтерактивного навчання, обґрунтовано ефективні педагогічні умови його реалізації, визначені доцільні технології його застосування в процесі вивчення російської мови у загальноосвітній школі I–III ст. з українською мовою навчання. Також у статті встановлено виховний та розвивальний потенціал технологій інтерактивного навчання.

Ключові слова: моделі навчання, технології інтерактивного навчання, методи та принципи інтерактивності, формування і розвиток аналітичних і комунікативних здібностей, алгоритми проведення інтерактивних занять.

Вікторія Балакірєва

Специфіка організації самостійної навчальної роботи у закладах інтернатного типу

В статті обґрунтовано специфіку організації самостійної навчальної роботи молодших школярів у закладах інтернатного типу. Подано класифікацію видів

*самотійної навчальної роботи молодших школярів у закладах інтернатного типу
Зроблено огляд сутності і змісту самотійної навчальної роботи молодших школярів.*

Ключові слова: *організація самотійної навчальної роботи, заклад інтернатного типу, молодші школярі.*

Ірина Білецька

Інтерактивні технології іноземної освіти у вищих навчальних закладах США

У статті здійснено аналіз різних підходів до трактування терміну «педагогічна технологія» вітчизняними та зарубіжними науковцями та на їхній основі визначено сутність поняття «технологія мовної освіти». Автором виділено узагальнені моделі технології навчання іноземних мов. Особлива увага приділяється характеристиці інтерактивних технологій іноземного навчання, що є найбільш поширеними у практиці професійної підготовки вчителів іноземної мови у США.

Ключові слова: *педагогічна технологія, технологія мовної освіти, інтерактивні технології, іноземна мова, професійна підготовка, вищий навчальний заклад.*

Ірина Войцехівська, Олена Ільєва

Ефективність використання інтерактивних технологій

У статті розкриваються переваги та недоліки використання інтерактивних технологій на заняттях словесності, подано методичні рекомендації щодо організації та проведення занять. Доведено, що за умови правильної організації навчання на заняттях будуть вирішені навчально-пізнавальні, комунікативно-розвивальні й соціально-орієнтаційні завдання.

Ключові слова: *інтерактивні технології, компетенція, мова, література, навчальний процес.*

Катерина Демчук

Формування лідерських якостей студентів методом інтерактивного навчання

У статті розглядається формування лідерських якостей студентів методом інтерактивного навчання, які виникають у процесі взаємодії членів студентського колективу, а також розглядаються особистісні комунікації студентів в академічній групі та їх ціннісні орієнтації, розроблена система активного соціально-психологічного навчання лідерів та інших членів студентських груп.

Ключові слова: *лідерство, інтерактивне навчання, особистісні комунікації.*

Алла Жукова

Застосування інтерактивних технологій в освітньому середовищі гімназії

У статті подано основні теоретичні та методологічні засади застосування інтерактивних технологій в навчально-виховному процесі; розкрито сутність понять «інтерактивне навчання», «інтерактивні технології»; зосереджена увага на їх перевагу у порівнянні з традиційними формами та методами навчання; розглянуто практичні аспекти впровадження інтерактивних технологій в освітнє середовище гімназії. Визначені перспективи подальшого дослідження проблеми.

Ключові слова: *інтерактивні технології, інтерактивне навчання, інтерактивні форми та методи навчання, освітнє середовище, навчальний процес.*

Юрій Косенко

Особливості використання дидактичних ігор при вивченні нового історичного матеріалу розумово відсталими учнями

У статті висвітлені особливості застосування методу дидактичних ігор під час

викладання нового історичного матеріалу розумово відсталим школярам, описаний комплекс навчальних ігор спеціально створений для даного етапу з урахуванням психофізичних можливостей дітей з вадами інтелекту.

Ключові слова: дидактична гра, новий історичний матеріал, розумово відсталі школярі.

Ірина Лазаренко

Можливості інтерактивного навчання на уроках літератури

У статті розкрито потенціал інтерактивного навчання на уроках української літератури та продемонстровано способи його практичної реалізації. Подана характеристика інтерактивних методів навчання, прийнятних для літературно-психологічного аналізу художнього твору. Визначено можливі проблеми у процесі впровадження означених методів та окреслено шляхи їх подолання.

Ключові слова: інтерактивне навчання, інтерактивний метод, розумова діяльність, емоційна сфера.

Ростислав Моцик

Використання сучасних інформаційних технологій у професійному саморозвитку учителя початкових класів

У статті розглядається використання сучасних інформаційних технологій у професійному саморозвитку учителя початкових класів, організація здійснення пошуку інформації в сучасному інформаційному світі. Розкриваються фактори, які потрібно враховувати для забезпечення ефективного професійного саморозвитку: професійні знання, уміння та навички, умови реалізації саморозвитку та професійно-психічну спрямованість особистості.

Ключові слова: інформаційні технології, учитель, комп'ютер, програмне забезпечення, готовність.

Юрій Олексін

Сучасні методичні підходи до диференціації навчання старшокласників історії

Автор висвітлює сучасні методичні підходи до диференціації навчання старшокласників історії. Визначається, що диференціація навчання історії – це спосіб поділу учнів на групи, заснований на принципі індивідуалізації навчання, за різними критеріями, але з максимально можливим урахуванням індивідуальних особливостей дітей. Під внутрішньою диференціацією автор розуміє такий спосіб організації навчального процесу, при якому враховуються індивідуально-типологічні особистості (здібності, інтереси, схильності, особливості інтелектуальної діяльності і т.д.) дітей.

Ключові слова: внутрішня диференціація, індивідуально-психологічні особливості дітей, навчання історії.

Тетяна Стас

Основні завдання художньо-творчого розвитку сучасних молодших школярів

Автор розкриває теоретичні питання повної інтеграції знань учнів з усіх видів мистецтв. Окреслює загальні підходи до проблеми впровадження інтегрованого курсу «Мистецтво». Вказує на те, що будь-які асоціативно-образні паралелі між видами мистецтв мають обов'язково враховувати специфіку художньої мови, кожного з них, об'єднуючись в єдиний емоційний процес, що формує емоційну культуру школярів.

Ключові слова: мистецтво, художньо-творчий розвиток, молодші школярі.

Лариса Шевчук

Використання самостійної роботи учнів у навчально-виховному процесі сільської початкової школи

В статті розглядаються сутність самостійної роботи учнів, її форми, види, умови використання у навчально-виховному процесі початкової школи. Автор вказує на те, що перевірні, підготовчі і навчальні види самостійної роботи використовують на різних етапах уроку: під час повторення, закріплення знань, здійснення контролю їх засвоєння, ознайомлення з новим матеріалом.

Ключові слова: самостійна робота учнів, форми самостійної роботи, види самостійної роботи, сільська школа, початкова школа.

Наталія Язан

Формування творчої особистості учителя початкової школи у процесі використання інноваційних технологій

У статті розглядаються питання формування креативності учителя початкової школи у процесі використання інноваційних технологій. Інновації професійної освіти передбачають новизну, яка ефективно змінює результати професійної підготовки майбутніх учителів початкової школи в області навчання і виховання молодших школярів, створюючи при цьому удосконалені і нові освітні, дидактичні і виховні системи, освітні педагогічні технології, методи, форми, засоби розвитку особистості, організації навчання і виховання в умовах початкової школи.

Ключові слова: диференційоване навчання, проблемне навчання, ігрові технології навчання, інформаційні технології навчання, кредитно-модульна технологія навчання, особистісно орієнтоване навчання.

ВИХОВНА РОБОТА

Вікторія Бондаренко

Специфіка педагогічної стратегії вчителя початкової школи у процесі формування соціально-комунікативної активності молодшого школяра в урочній діяльності

Стаття презентує специфічність педагогічної стратегії вчителя початкової школи в процесі формування соціально-комунікативної активності особистості молодшого школяра в урочній діяльності. Акцентується увага на демократичному вихованні учнів. Визначається роль соціально-комунікативної культури педагога. Розкривається сутність комунікативних стилів та значення їхніх особливостей під час процесу формування соціально-комунікативної активності.

Ключові слова: соціально-комунікативна активність, урочна діяльність, демократичний стиль виховання, комунікативна культура педагога, синергетичний стиль спілкування, стилі педагогічного керівництва, важливі соціально-психологічні аспекти педагогічної діяльності.

Маріанна Горват

Проблема виховання толерантності у молодших школярів в умовах інтерактивного спілкування

У статті обґрунтовується проблема виховання толерантності у молодших школярів в умовах інтерактивного спілкування. Подається короткий аналіз психолого-педагогічної літератури з метою визначення і мотивації обраної проблеми дослідження, її науковий апарат.

Ключові слова: толерантність, спілкування, виховання, молодші школярі.

Ольга Канарова

Проблема духовно-морального виховання дитини в історії вітчизняної педагогічної думки

У статті представлено огляд думок вітчизняних вчених щодо духовно-морального виховання дитини та схарактеризовано досвід вирішення проблем у цьому напрямку. Автор розкриває основні питання у вітчизняній літературі, що пов'язані із формуванням моральності дитини та її духовним життям.

Ключові слова: виховання, духовно-моральні цінності, дитина.

СТОРІНКИ ІСТОРІЇ

Сана Бабаян

Історіографія досліджень педагогічних ідей Конфуція у XX столітті у Китаї

У статті виділено та охарактеризовано чотири етапи досліджень педагогічних ідей Конфуція китайськими дослідниками у XX столітті та їх зв'язок з історією розвитку конфуціанства, а також висвітлено основний загальний літератури, присвячений педагогічним ідеям Конфуція того часу.

Ключові слова: історіографія, конфуціанство, XX століття, педагогічні ідеї Конфуція.

Ганна Бєлан

Біографічний метод як інноваційне явище радянської педагогіки 20-х років XX століття

Стаття є стислим викладом результатів дослідження, присвяченого становленню й утвердженню біографічного методу в історико-педагогічній думці 20-х років XX століття. Охарактеризувавши основні тенденції та віхи у розвитку уявлень щодо біографічних складових історії педагогіки окресленого періоду, автор аналізує особливості функціонування біографічного методу в доробку дослідників 20-х років XX століття.

Ключові слова: біографія, біографія педагога, біографічний метод, історико-педагогічна наука.

Галина Гончаренко

Становлення та розвиток навчально-виховних і лікувально-оздоровчих закладів для дітей з обмеженими можливостями в Україні у 20-х рр. XX ст.

У статті розкрито історію й діяльність інтернатних закладів України в 20-роках XX століття для дітей з обмеженими можливостями як спеціальних навчально-виховних і лікувально-реабілітаційних закладів у системі освіти; визначено їхні функції й значення для розвитку спеціальної освіти зокрема та педагогічної науки загалом. Розглянуто етапи розвитку суспільного ставлення до людей, які мають фізичні або психічні відхилення, а також вплив створеної законодавчої бази, завдяки якій з'явилися спеціальні установи й рух на захист дітей з різноманітними вадами розвитку.

Ключові слова: школи-інтернати, діти з обмеженими можливостями, освіта, розвиток.

Нестор Гупан

Відображення диференційованого підходу у методичному апараті шкільних підручників (20-ті – початок 30-х рр.)

У статті висвітлено основні питання диференціації навчання засобами шкільного підручника у 20–30-х роках XX ст. Відображено основні зміни в українському

підручникотворенні, обумовлені зміною освітньої парадигми в умовах радянзації школи. Досліджено особливості та напрями диференціації підручників, зокрема за віковими особливостями та пізнавальними здібностями учнів.

Ключові слова: *шкільна освіта, підручник, радянська школа, диференціація, особливості.*

Дора Іванова

Становлення та розвиток дитячого руху: практика, проблеми, досвід

У статті здійснено аналіз практики становлення і розвитку дитячого руху, огляд наукових підходів до вивчення цього соціокультурного феномену.

Ключові слова: *дитячий рух, соціокінетика, соціальний захист дитинства.*

Тетяна Івченко

Особливості розвитку професійно-технічної освіти в 20-ті рр. ХХ століття

В статті розглянуто особливості розвитку професійно-технічної освіти в Україні в 20-ті рр. ХХ століття. Проаналізовано чинники, які впливали на еволюцію системи професійної підготовки робітничих кадрів.

Ключові слова: *професійно-технічна освіта, робітничі кадри, професійні школи.*

Юрій Коміренко

Становлення та розвиток системи виховання в кадетських корпусах України у другій половині ХІХ – на початку ХХ століття

У статті «Становлення та розвиток системи виховання в кадетських корпусах України у другій половині ХІХ – на початку ХХ століття» висвітлюються етапи розвитку українських кадетських корпусів від часів їхнього заснування на теренах України в середині ХІХ століття до їх евакуації в Королівство Сербів, Хорватів і Словенців у 1920 році. У цьому історичному контексті розглядаються зміни змісту й форми системи виховання кадетських корпусів, що відбувалися в процесі поступової реформації військової освіти.

Ключові слова: *кадетський корпус, виховання, освіта, військова гімназія, реформи, кадети, офіцерські кадри, стройова підготовка, моральне виховання.*

Тетяна Курило

Проблема морального виховання на сторінках педагогічної журналістики 60-х рр. ХХ століття

У статті узагальнено на основі педагогічних публікацій вчителів і педагогів аналізованого періоду основні напрями і тенденції формування системи морального виховання в радянській школі в 60-ті рр. ХХ століття, а також визначено роль педагогічної журналістики в контексті пропагування ідей морального виховання. Визначено, що рушійною силою активізації дій механізму розвитку школи стала педагогічна творчість учителів та їхні інноваційні ідеї, що відбулися в модернізації шкільної освіти та зверненні до педагогічного досвіду.

Ключові слова: *педагогічна журналістика, моральне виховання, гуманізація освіти, особистість.*

Світлана Лобода

Педагогічна преса 1920–1930 рр. як засіб формування суспільно-політичної свідомості

У статті досліджено основні аспекти державної політики в галузі освіти народних учителів розглянутого періоду і простежено її відображення у вітчизняній

періодичній педагогічній пресі. Визначено, що періодична педагогічна преса аналізованого періоду здійснювала істотний вплив на формування суспільно-політичної свідомості народних вчителів і найбільш широких кіл громадськості. Доведено, що шляхом цілеспрямованого підбору змісту публікацій у педагогічній пресі співробітники журналів прагнули формувати у своїх читачів певну парадигму педагогічної освіти.

Ключові слова: педагогічна преса, суспільно-політична свідомість, державна освітня політика, вчитель.

Наталія Мельник

Концептуальні засади дошкільної освіти у США в 20-х роках ХХ століття як основа формування гуманістичної педагогіки у вітчизняній системі дошкільного виховання

У статті здійснено комплексний аналіз концептуальних засад дошкільної освіти у США в 20-х роках ХХ століття, виокремлено сутнісні особливості, ідеї провідних педагогів; виокремлено концепції, які вплинули на вітчизняну дошкільну педагогіку означеного періоду.

Ключові слова: педагогічні концепції, особистість дитини, гуманістична педагогіка, підходи до розвитку, виховання та навчання дітей дошкільного віку.

Олена Петришен

Поняття «колектив» у спадщині О. Залужного

У статті розглядається питання про визначення колективу у творчій спадщині О. Залужного у 20-х роках ХХ століття.

Ключові слова: колектив, виховання, рефлексологія, освіта, колективна реакція.

Надія Постригач

Розвиток процесів оцінювання у педагогічній освіті Італійської Республіки в останню декаду ХХ століття

Автор статті описує розвиток процесів оцінювання педагогічної освіти в Італійській республіці в останню декаду ХХ століття. Крім того, у статті аналізуються ініціативи у сфері оцінювання системи шкільної освіти, наукових і технологічних досліджень в університетах.

Ключові слова: навчальні програми, органи оцінювання, педагогічна освіта, школи спеціалізації

Світлана Сечка

Клуби за інтересами як форма соціалізації студентів ВНЗ України (60–80-х рр. ХХ ст.)

У статті розглянуто досвід роботи студентських клубів за інтересами у 60–80-х рр. ХХ ст., до яких була включена значна частина молоді вищих навчальних закладів України. Досліджується вплив клубів за інтересами на формування соціально значимих якостей особистості, доводиться, що участь у клубах надавала можливість юнакам і дівчатам реалізувати себе у різноманітних формах позанавчальної діяльності, створила умови для саморозвитку та успішної соціалізації.

Ключові слова: соціалізація, студентська молодь, клуби за інтересами, поза навчальна діяльність.

ОСВІТА СУЧАСНОЇ УКРАЇНИ І БОЛОНСЬКИЙ ПРОЦЕС

Крістіна Казанцева

Модернізація методичної системи навчання математики в контексті стандартизації початкової освіти

У статті з'ясовано, який зміст вкладають науковці в ключові та предметно-математичні компетентності в початковій школі, активне формування яких дозволяє забезпечити модернізацію початкової математичної освіти.

Ключові слова: модернізація, стандартизація, математика, початкова освіта.

Олексій Муковіз

Дистанційне навчання у системі неперервної освіти вчителя початкової школи: сутність та особливості

У статті проведено порівняльний аналіз понять: «неперервна освіта», «відкрита освіта», «розподілена освіта», «дистанційна освіта» та «дистанційне навчання». Розкриваються їх основні ключові характеристики та підходи щодо реалізації, які призвели до уточнення змісту поняття «дистанційне навчання у системі неперервної освіти вчителів початкової школи».

Ключові слова: неперервна освіта, дистанційна освіта, дистанційне навчання, самостійна пізнавальна діяльність, інформаційні технології.